

การวัดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

โดย

วรรณพร เรืองรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2556

การวัดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

โดย

วรรณพร เรืองรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2556

The Efficiency Measurement of Educational Management of
Public Secondary Schools

By

Miss Wannaporn Ruangrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Faculty of Economics
Thammasat University
2013

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาววรรณพร เรืองรัตน์

เรื่อง

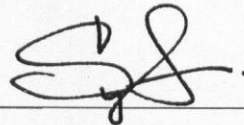
การวัดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

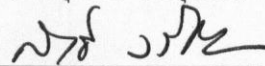
เมื่อ วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2557

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.ศุภชัย ศรีสุชาติ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศ.ดร.สกนธ์ วรรณวุฒินา)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

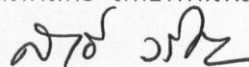
(ผศ.ดร.ดวงมณี เลาวกุล)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์)

คณบดี

(ศ.ดร.สกนธ์ วรรณวุฒินา)

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยแบบจำลอง Data Envelopment Analysis DEA และวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้แบบจำลอง Tobit

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2552 ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ (ไม่รวมโรงเรียนสาธิตและเอกชน) จำนวน 2,361 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนทั่วไป จำนวน 1,252 โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนในฝัน จำนวน 1,109 โรงเรียน

ผลการวัดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาด้วยวิธี DEA พบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐโดยรวมยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะประสิทธิภาพด้านปัจจัยการผลิต ซึ่งความไม่มีประสิทธิภาพมาจากการใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณมากในขณะที่ได้ผลผลิตต่ำ ได้แก่ มีการใช้ปัจจัยในส่วนของบุคลากรต่อนักเรียนและงบในการจัดการเรียนการสอนต่อนักเรียน อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ส่วนด้านผลผลิตจะมีผลของคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ค่อนข้างชัดเจน

นอกจากนี้ หากแยกกลุ่มระหว่างกลุ่มโรงเรียนทั่วไปและกลุ่มโรงเรียนในฝัน พบว่า กลุ่มโรงเรียนทั่วไปมีค่าเฉลี่ยการใช้ปัจจัยการผลิตและผลผลิตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มโรงเรียนในฝัน ยกเว้นจำนวนนักเรียนต่อครูที่มีค่าต่ำกว่าเล็กน้อย จึงสามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนที่มีการดำเนินงาน ตามนโยบายของรัฐบาลในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันนั้น เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในโครงการ ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ปัจจัยในส่วน ของงบประมาณสำหรับบุคลากรต่อนักเรียนและงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน ต่อนักเรียนอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน แต่ผลของคะแนนเฉลี่ยที่ได้กลับต่ำกว่าโรงเรียนทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถเคลื่อนไปสู่ระดับที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนทั่วไปรัฐควรพิจารณาและให้ความสำคัญในด้านปัจจัยการผลิต ได้แก่ การเพิ่มค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนต่อนักเรียน การลดสัดส่วนนักเรียนต่อครู และสัดส่วนนักเรียนต่อห้อง เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายของบุคลากรต่อนักเรียน และประสิทธิภาพของครูผู้สอน สำหรับโรงเรียนในฝัน รัฐควรพิจารณาให้ความสำคัญ ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนในฝันทั้ง 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาไทย โดยคงปัจจัยการผลิตไว้ในระดับเดิมเพื่อให้สามารถไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้

สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยแยกวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มโรงเรียนทั่วไปและกลุ่มโรงเรียนในฝัน พบว่า ผลจากแบบจำลองของกลุ่มโรงเรียนทั่วไปและกลุ่มโรงเรียนในฝันมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน ปัจจัยแวดล้อมของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มคือ ร้อยละของครูที่จบในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ความพร้อมของสื่อการเรียนการสอนในระดับพอใช้ถึงดีมาก จำนวนนักเรียนในโรงเรียน ส่วนปัจจัยแวดล้อมของโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งพบว่า โรงเรียนมีนักเรียนที่มีความรู้ทางวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันมากกว่าวิชาคณิตศาสตร์